

II

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

427. PLENARFORSAMLING DEN 17. -18. MAJ 2006

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om de uafhængige højt kvalificerede eksperters femårsevaluering af forskningsindsatsen (1999-2003)

KOM(2005) 387 endelig

(2006/C 195/01)

Kommissionen besluttede den 24. august 2005 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede Paolo Braghin til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 25. april 2006.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 427. plenarforsamling, mødet den 17. - 18. maj 2006, følgende udtalelse med 108 stemmer for, 1 imod og 1 hverken for eller imod:

1. Resumé af udtalelsen

1.1 EØSU påskønner og støtter den indsats, der har været forbundet med den tredje femårsevaluering, og det store arbejde, der er udført af så intellektuelle ressourcer på så højt et niveau, og håber, at de henstillinger, der er fremkommet fra de forskellige ekspertgrupper, og især fra det panel⁽¹⁾, der har ansvaret for den overordnede evaluering, kan bruges som en fast referenceramme for implementeringen af rammeprogrammerne, formuleringen af den fremtidige forsknings- og innovationspolitik og mere overordnet for de politikker, der skal bruges til gennemførelsen af Lissabon-strategien.

1.2 EØSU har gentagne gange talt for en betydelig stigning i det europæiske FTU-budget, og beklager derfor den foreslåede reduktion af beløbet, da det er i strid med den prioritering af udvikling, som de konkurrencemæssige udfordringer på verdensplan har nødvendiggjort, og som er fastlagt i Lissabon-strategien.

1.3 EØSU understreger vigtigheden af øget engagement fra industriens side i forskning og innovativ udvikling som en forudsætning for opnåelse af det mål, der blev opstillet på Det

Europæiske Råds møde i Barcelona, og opfordrer til en øget kommunikation med og større inddragelse af virksomheder og produktionsorganisationer og –sammenslutninger. Dette kunne også hjælpe med til at identificere de strategiske temaområder, inden for hvilke den europæiske forskningsekspertise kan markere sig.

1.4 EØSU anbefaler, at der udvikles redskaber, der kan medvirke til at øge de private investeringer i forskning og udvikling (FTU), fra risikovillig kapital eller venture kapital til øremærket EIB-finansiering og kreditfaciliteter til forskning, således at det bliver lettere at omsætte forskningsresultater til specifikke erhvervsinitiativer.

1.5 EØSU er enig med panelet i, at det er nødvendigt i højere grad at gøre forskerne uafhængige og give dem større ansvar (med respekt for etiske principper), skabe øget opmærksomhed om videnskabelige karrierer, sikre større mobilitet både geografisk og mellem de forskellige grene og integrere Marie Curie-stipendieordningen i nationale og regionale programmer og anvende dem med særligt henblik på at øge mobiliteten mellem den offentlige og private sektor.

(1) Femårsevalueringen af E's forskningsrammeprogrammer 1999-2003, Europa-Kommissionen, GD Forskning, 15. december 2004.

1.6 EØSU opfordrer til, at det prioriteres at udarbejde politikker til udvikling af universitetsuddannelser inden for videnskab og ingeniørvidenskab med det formål at øge andelen af kvindelige forskere, gøre det mere attraktivt at gøre karriere inden for videnskab og få de forskere, der arbejder uden for EU, til at komme tilbage. Det ville desuden være ønskeligt at styrke de højere læreanstalters naturvidenskabelige og tekniske undervisningstilbud og indføre foranstaltninger til fremme af naturvidenskabelige universitetsuddannelser.

1.7 For forenklingens skyld håber EØSU, at forslagsindkaldelser udarbejdes således, at de forskellige ordninger, aktiviteter og kategorier af deltagere fremgår klarere, at der er større fleksibilitet og valgfrihed for ansøgeren og med enkle retningslinier for den administrative og økonomiske forvaltning, især for så vidt angår de kontraktlige aftaler, der indgås mellem deltagerne.

1.8 EØSU foreslår, at effektiviteten af de anvendte procedurer og af de formelle kontrol- og vurderingsprocedurer løbende evalueres, og at der for veldefinerede udviklingsprojekter fastlægges kontrol af aktiviteterne og de forventede resultater på bestemte og forud fastsatte tidspunkter i projektet. Tildelingen af økonomiske midler og projektets fortsatte beståen bør afhænge af denne kontrol.

1.9 EØSU foreslår også, at der gøres en særlig indsats for at anvende en række indikatorer, som gør det muligt at måle resultater i form af konkurrencedygtighed og udvikling. Gennem anvendelse af sådanne indikatorer for forskningsresultater kan man måle de finansierede foranstaltningers effekt på de videnskabelige fremskridt og EU's samlede udvikling og derudfra fastlægge prioriteter for fremtidige foranstaltninger.

2. Den europæiske forsknings udfordringer

2.1 Den tredje femårsevaluering (1999-2003) af forskningsrammeprogrammerne er en omfattende og dybtgående kritisk analyse (?). EØSU er stort set enig i de analyser og henstillinger, ekspertpanelet er fremkommet med, og som Kommissionen har tilrådt. Under hensyntagen til konkurrencen på verdensplan og de mål, der er fastlagt i Lissabon-strategien og på Det Europæiske Råds møde i Barcelona, fremhæver EØSU nødvendigheden af snarest at overveje, hvad der skal prioriteres og være de grundlæggende mål for den europæiske forskning særligt med henblik på at øge produktionssektorernes deltaelse.

(?) Evalueringsprocessen har omfattet et betydeligt antal dokumenter og rapporter, som er offentligt tilgængelige på <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/rtd/fiveyearasskb/library>.

2.2 Teknisk-videnskabelige fremskridt og innovation skabes i dag i stigende grad af samarbejde på tværs af discipliner i et omfattende tværfagligt samspil mellem universiteter, virksomheder og det eksterne miljø snarere end ved udelukkende at følge den lineære model, hvor innovation følger efter grundlæggende forskning (først og fremmest på akademisk niveau), og udvikling og anvendelse varetages af den industrielle forskning, som har styret den videnskabelig udvikling indtil for nylig (?). Forskning er i dag grundlæggende kendetegnet ved samarbejde, interaktiv uddannelse, usikkerhed og risiko.

2.3 Den interaktive model giver en forklaring på, hvorfor de regionale klynger har været en succes. Tilsammen danner de et system, der gør det muligt at påvirke virksomheders og universiteters adfærd i positiv retning og at skabe de rette sociale og kulturelle betingelser, effektive organisatoriske og institutionelle rammer, infrastrukturer og regelsystemer, der kan klare de konkurrencemæssige udfordringer.

2.4 Konkurrence på verdensplan

2.4.1 Europa står over for nogle hidtil ukendte udfordringer i henseende til den verdensomspændende konkurrence og muligheder for vækst; udfordringer som Europa har håndteret mindre effektivt end ikke kun de traditionelle konkurrenter, men også de største vækstlande. Særligt i Indien og Kina er udgifterne til FTU steget meget kraftigt, i Kina på op mod 20 % om året, hvorfor det anslås, at disse lande i 2010 vil anvende en lige så stor andel af deres BNP på FTU som EU. Mange europæiske virksomheder investerer i Kina ikke kun på grund af de lavere omkostninger, men også på grund af den fordelagtige kombination af veluddannet arbejdskraft og store og dynamiske markeder for teknologi og højteknologiske produkter (?). Eftersom forskning og innovation er nøglefaktorer i håndteringen af disse udfordringer (?), bør Europa mobilisere tilstrækkelige økonomiske ressourcer og enhver intellektuel kompetence til fremme af videnskab, teknologi og innovation (?).

2.4.2 Desværre er de seneste tal alarmerende: Udgifterne til forskning har reelt ligget stabilt omkring 1,9 % af BNP siden 2001. Hvis den årlige vækst i perioden 2000-2003 på 0,7 % fortsætter indtil 2010, vil udgifterne til forskning til den tid kun udgøre 2,2 % af BNP. Det er værd at huske på, at eftersom USA's BNP er større, er FTU-aktiviteterne af en helt anden størrelsesorden i absolutte tal, og det er derfor meget lettere at opnå den nødvendige kritiske masse. Forskellen mellem udgifter til forskning og udvikling i Europa og dets vigtigste

(?) Jf. Keith Smith, *The Framework Programmes and the Changing Economic Landscape*, Europa-Kommissionen, JRC/IPTS, Sevilla, december 2004, side 11-12.

(?) Janez Potočniks forord til *Key Figures 2005. Towards a European Research Area: Science, Technology and Innovation*, Europa-Kommissionen, GD Forskning, 2005, s. 5

(?) EØSU har i adskillige udtalelser behandlet dette emne indgående, senest i INT/269 – EØSU's udtalelse 1484/2005 om det syvende rammeprogram for FTU, 14. december 2005, ordfører Gerd Wolf, punkt 2.2, 2.3 og 2.4. (EUT C 65 af 17.3.2006)

(?) Se formand Erkki Ormalas indledning til Femårsevalueringen af EU's forskningsrammeprogrammer 1999-2003.

konkurrenter skyldes primært, at den private sektor bidrager mindre (i 2002 bidrog den private sektor i EU samlet med 55,6 % sammenlignet med 63,1 % i USA og 73,9 % i Japan). Hvad der er endnu mere foruroligende er, at de private udgifter til forskning i samme periode er faldet, samt at de private europæiske investeringer synes at have retning mod andre dele af verden pga. bedre rammevilkår. I perioden 1997-2002 steg europæiske virksomheders investeringer i forskning i USA med 54 % i reelle tal, hvorimod strømmen af investeringer fra USA mod Europa kun steg med 38 % (7).

2.5 De grundlæggende mål

2.5.1 EØSU er enig i den analyse, der har ført til fastlæggelsen af fire grundlæggende mål:

- at tiltrække og belønne det bedste talent
- at skabe et frodigt miljø for erhvervs- og industri-FTU
- at samle ressourcerne om innovation og bæredygtig vækst
- at opbygge tillid til videnskab og teknologi.

2.5.2 Hovedudfordringen, der blev formuleret på Rådsmødet i Barcelona, nemlig at 3 % af BNP skal gå til forskning i 2010 ved at forhøje den andel af forskningen, der finansieres af den private sektor, til 2/3 af denne værdi, nødvendiggør, at der sker en sammenligning og koordinering af EU's og den nationale forskningspolitik. Det mål kan kun nås, såfremt Europa formår at tiltrække flere investeringer til forskning, forskningen gøres mere effektiv med fastsættelse af passende rammebetingelserne, de offentlige udgifter i højere grad formår at fungere som en saltvandsindsprøjtning for den private forskning, og såfremt forskningspolitikken gøres mere effektiv og sammenhængende både på EU-niveau og på nationalt niveau (8).

2.5.3 På grundlag af de i evalueringsprocessen udførte analyser og de synspunkter, der har været fremført af mange interesserede parter, finder EØSU, at der er behov for, at Kommissionen og medlemsstaterne koordinerer mere gennemgribende tiltag til forbedring af de relevante betingelser, som ikke er tilstrækkeligt gunstige for forskningen. Man bør på europæisk plan fastlægge en række mekanismer til fremme af innovation og systemets konkurrencedygtighed, idet fragmenteringen og den manglende koordinering af indsatsen står i vejen

(7) Alle tal er hentet fra *Key Figures 2005*, s. 9-10.

(8) Se forordet til *Key Figures 2005*, s. 3.

for opnåelsen af kritisk masse og den nødvendige fokusering. Det er også nødvendigt, at der på helt anden vis sker en sammenligning og koordinering af ikke kun de nationale forskningspolitikker, men også af de politikker, der vedrører uddannelse og udvikling af menneskelige ressourcer, beskyttelse af intellektuel ejendomsret, innovationsudvikling gennem skattelettelser, konstruktivt og synergiskabende samarbejde mellem universiteter og virksomheder osv.

2.6 Retningslinier for den fremtidige forskningspolitik i EU

2.6.1 EØSU har gentagne gange talt for en betydelig stigning i det europæiske FTU-budget og har derfor kraftigt støttet Kommissionens forslag om at bevilge flere midler til det syvende rammeprogram og på længere sigt at øge beløbet yderligere (9). EØSU ser ikke positivt på Rådets forslag om en væsentlig nedbringelse af beløbet til omkring 5 % af EU's almindelige budget i stedet for de 8 % foreslået af Kommissionen, og mener endvidere, at det er i strid med den prioritering af udvikling, som de konkurrencemæssige udfordringer på verdensplan har nødvendiggjort, og som er fastlagt i Lissabon-strategien.

2.6.2 EØSU har hele tiden støttet skabelsen af et europæisk forskningsrum (10), og har været enig i, at det ville være en god idé at oprette et europæisk forskningsråd, som kunne fungere som et nøgleredskab til fremme af videnskabelig ekspertise gennem områder inden for »frontlinieforskning«, der udvælges ved hjælp af en bottom-up-tilgang. EØSU glæder sig over, at dets henstillinger særligt for så vidt angår det europæiske forskningsråds autonomi og sammensætningen af dets videnskabelige råd er blevet fulgt, og gentager vigtigheden af også at inddrage fremstående videnskabsfolk fra den industrielle forskning (11).

2.6.3 EØSU er enig i, at det er nødvendigt med en bred vifte af koordinerede foranstaltninger for at sikre den bedst mulige integration af de nye medlemsstater, men finder ikke, at der til det formål er iværksat tilstrækkelige tiltag. Den overgangsfase, som disse lande har gennemgået i den omhandlede evalueringsperiode, gør det vanskeligere at pege på de foranstaltninger, der er bedst egnede til at skabe en økonomi, der er solidt baseret på udvikling af viden og forskning. Målsætningen om at »styrke forskningen« har særlig betydning for disse lande, men må være fokuseret på »innovationsfrembringelse« for at påbegynde den udvikling, som disse lande har brug for.

(9) EØSU's udtalelse 1484/2005, punkt 1.4, s. 2, og punkt 4.1-4.6, s. 9-10 EUT C 65 af 17.3.2006.

(10) På det seneste fremgår det især af EØSU's udtalelse 1647/2004 i EUT C 156 af 28.6.2005 om *Meddelelse om videnskab og teknologi, nøglen til Europas fremtid*, ordfører Gerd Wolf og af den supplerende udtalelse om samme emne (CCMI/015 – CESE 1353/2004, ordfører Joost Van Iersel, medordfører Enrico Gibillieri).

(11) INT/269 – CESE 1484/2005, punkt 4.11 EUT C 65 af 17.3.2006.

3. Overvejelser om henstillingerne vedrørende rammeprogrammet

3.1 Den private sektors deltagelse

3.1.1 EØSU er enig i panelets henstillinger, og fremhæver især vigtigheden af øget deltagelse og engagement fra industriens side i forskning og innovativ udvikling som en forudsætning for opnåelse af det mål, der blev opstillet på Det Europæiske Råds møde i Barcelona. Dette mål kan nemmere nås ved, at erhvervslivet mere aktivt bidrager til at træffe strategiske valg og til at identificere områder, hvor europæisk forsknings-eksperitise kan markere sig mere.

3.1.2 For at sikre en sådan deltagelse finder EØSU, at det er nødvendigt, at kommunikationen med virksomheder og produktionsorganisationer og –sammenslutninger intensiveres, ligesom det også i højere grad er nødvendigt at involvere disse, ikke mindst for at gøre det lettere for SMV'er at deltage og således øge den nuværende deltagelse fra de ikke særligt tilfredsstillende 13 %. Det følger af karakteren af det syvende rammeprogram og rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation, at de ikke skal betragtes som alternativer, men som programmer, der supplerer hinanden og skaber synergi.

3.1.3 For ikke at skabe utilsigtede adgangsbarrierer (som dem, der blev konstateret af eksperterne i begyndelsen af det sjette rammeprogram) mener EØSU ikke, at de traditionelle finansieringsformer⁽¹²⁾ eller de nye, der fastsattes for det sjette rammeprogram, bør ændres væsentligt. Derimod bør de tilpasses i overensstemmelse med de erfaringer, der er gjort, således at de bliver lettere at benytte sig af.

3.1.4 De af SMV'erne foretrukne integrerede projekter og specifikke målrettede forskningsprojekter bør derfor forbedres for yderligere at fremme SMV'ernes deltagelse. De teknologiske platforme og i endnu højere grad de fælles teknologiinitiativer er ordninger, der uden tvivl medvirker til opnåelsen af dette mål. De ekspertisenet, som universiteter og offentlige forskningscentre værdsætter og i vid udstrækning deltager i, bør udvikles, således at industrien i højere grad opmuntres til at deltage og som et redskab til at øge forskeres mobilitet med den ønskede større udveksling mellem den private og offentlige sektor.

3.2 Forenkling af administrationen og procedurerne

3.2.1 Forenkling af administrationen og procedurerne er et tilbagevendende emne, hver gang rammeprogrammet skal fornyes. Der er sket mange forbedringer i løbet af årene spændende fra diverse dokumenter om forenkling til

⁽¹²⁾ Se i den forbindelse EØSU's udtalelse INT/309, der er under udarbejdelse.

kommissær Janez Potocniks nedsættelse af et høringsråd bestående af repræsentanter for små forskningsenheder. Men de konkrete forslag synes ikke at have løst de vanskeligheder og problemer, som deltagerne har stået over for.

3.2.2 På grundlag af eksperternes erfaringer og de berørte parter direkte erfaringer foreslår EØSU, at de vanskeligheder, som deltagerne i projekterne under det nuværende rammeprogram er stødt på, systematisk indsamles og analyseres med henblik på at foreslå mekanismer, der i højere grad er indrettet efter den aktuelle situation. Dette ville kunne gøre en løbende evaluering af effektiviteten af de anvendte procedurer og formelle kontrol- og evalueringsprocesser lettere.

3.2.3 Det ville for veldefinerede udviklingsprojekter også være hensigtsmæssigt med en regelmæssig kontrol af aktiviteterne og de forventede resultater. Tildelingen af økonomiske midler og projektets fortsatte beståen bør afhænge af denne kontrol, der skal finde sted på bestemte og forud fastsatte tidspunkter i projekter.

3.2.4 For så vidt angår deltagelsen og den administrative og økonomiske forvaltning ville det være en fordel med klarere formulerede retningslinier og en ensartet fortolkning af de kontraktlige aftaler, der indgås mellem deltagerne, større fleksibilitet og valgfrihed for ansøgere og forslagsindkaldelser, der klart viser de forskellige ordninger, aktiviteter og kategorier af deltagere.

3.2.5 Det er blevet bemærket, at en relativt lille kerne af organisationer flere gange har deltaget i flere programmer ofte som hovedkontrahent og har som sådan — skønnes det — administreret ca. en femtedel af projekterne⁽¹³⁾. En sådan koncentration giver anledning til nogen bekymring. På den ene side afslører den, hvor svært det er at deltage, især for dem, der for første gang deltager i et forskningsudbud, og på den anden side viser den, at der er grænser for gennemførelsen af nye projekter rettet mod radikal innovation og med forhøjet risiko (efterlyst i henstilling 2).

3.3 Fremme af forskningen

3.3.1 Det er stadig ikke tilstrækkeligt klart defineret, hvordan man kan fremme private investeringer i FTU, ligesom de markedsmekanismer, der kunne have en positiv synergieffekt, ikke synes at være identificeret, og er derfor ikke, som de burde være, anvendelige på kort sigt. Skattelettelser, styrkelse af intellektuel ejendomsret, lettere adgang til brug af risikovillig kapital er snarere målsætninger end brugbare redskaber.

⁽¹³⁾ Femårsevalueringen, s. 7.

3.3.2 EØSU håber især, at der udvikles redskaber, der kan medvirke til at skabe en iværksætterkultur blandt europæiske forskere, og at der iværksættes foranstaltninger (fra risikovillig kapital eller venture kapital til øremærket EIB-finansiering og kreditfaciliteter til forskning), der kan hjælpe med til at omsætte forskningsresultater til specifikke erhvervsinitiativer.

3.3.3 EØSU er, som det fremgår af flere tidligere udtalelser, helt enig i henstillingen om, at højteknologiske SMV'er i højere grad bør deltage, men det bør ikke kun ske gennem de fælles teknologiinitiativer, de teknologiske platforme og de muligheder, som følger af programmet »Idéer«, men også gennem andre specifikke ordninger. EØSU håber, at dette gøres til et hovedmål og genstand for særlig opmærksomhed i forbindelse med anvendelsen af den åbne koordineringsmetode.

3.3.4 For at fremme den mere innovative forskning med henblik på at opnå konkurrencedygtige resultater finder EØSU, at det er nødvendigt at løse udestående vedrørende intellektuel ejendomsret. I den forbindelse henviser EØSU især til det europæiske patent, patenterbarheden af computerimplementerede opfindelser og opfindelser inden for nye videnområder såvel som til den fulde gennemførelse af direktivet om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser.

3.4 Menneskelige ressourcer

3.4.1 EØSU finder, at en af de vigtigste opgaver er at gøre det attraktivt at satse på en karriere inden for videnskab og teknologi ved at højne forskeres sociale så vel som økonomiske status. Den stigende tendens til at supplere kandidatuddannelsen og forske i andre lande både i og uden for det akademiske miljø er en mobilitet, der helt sikkert er god for forskernes udvikling, idet udveksling af viden og arbejdsmetoder er en uerstattelig form for berigelse. Men det bliver et problem, når mobiliteten kun går én vej, hvis der i hjemlandet ikke findes de arbejdsbetingelser, muligheder for at gøre karriere, den sociale anseelse og passende økonomisk belønning, der gør det attraktivt at vende tilbage⁽¹⁴⁾. Alle EU's medlemsstater bør være attraktive for unge, der ønsker at gøre karriere som forskere. EØSU håber især, at det bliver lettere for ressourcer fra vækstlande, herunder Kina og Indien, at få adgang til EU, herunder også i forbindelse med organiserede former for udveksling.

3.4.2 Programmerne for menneskelige ressourcer og mobilitet synes ikke at kunne udgøre et tilstrækkeligt grundlag for det kvalitative spring i retning af at »tiltrække og belønne det

bedste talent«, som det første hovedmål er formuleret. Der er ikke noget klart billede af »den europæiske forsker«, som bør være kernen i dette mål.

3.4.3 Denne alvorlige situation bør løses ved gennemførelse af innovative politikker. Det er nødvendigt at investere i udvikling af undervisning på universitetsniveau inden for videnskab og ingeniørvidenskab, hvilket forudsætter større vægtning af de naturvidenskabelige fagområder på de højere læreanstalter og fremme af naturvidenskabelige universitetsuddannelser. Det er endvidere nødvendigt at reducere antallet af uddannede inden for disse områder, som ikke er beskæftiget inden for deres fag (som det især er tilfældet i de nye medlemsstater og i Italien, Portugal og Østrig) samt øge andelen af specielt kvindelige forskere (der kun udgør lidt over en tredjedel af det samlede antal forskere, på trods af at 63 % af de uddannede kandidater inden for natur- og ingeniørvidenskab er kvinder)⁽¹⁵⁾, og gøre det mere attraktivt at satse på en videnskabelig karriere.

3.4.4 EØSU finder, at sådanne politikker, som primært er medlemsstaternes ansvar, bør udbygges gennem den åbne koordineringsmetode, der også med fordel kan anvendes på undervisning ved højere læreanstalter og i forskningssystemet til at finde frem til bedste praksis, passende former for ekstern evaluering, fælles tiltag mellem medlemsstater og regioner og de tværnationale forskningsområder, der skal prioriteres.

3.4.5 Forskere udgør en langt mindre andel af arbejdsstyrken end i konkurrerende lande (5,4% i EU — i de nye medlemsstater og i landene i Sydeuropa overstiger andelen ikke 5% — mod 9% i USA og 10,1% i Japan), og alderen på de beskæftigede i de videnskabelige og teknologiske sektorer er ved at give anledning til bekymring (35 % er i aldersgruppen 45-64, i nogle medlemsstater er det endda mere end 40 %, og kun 31 % er i aldersgruppen 25-34)⁽¹⁶⁾. Et andet forhold, som giver anledning til bekymring, er, at ca. 150 000 europæiske forskere for tiden arbejder i USA, og at der for at nå Barcelona-målet i de næste ti år er brug for yderligere 500 000-700 000 forskere⁽¹⁷⁾.

3.4.6 EØSU er enig med panelet i, at det er nødvendigt i højere grad at gøre forskerne uafhængige og give dem større ansvar (med respekt for etiske principper), skabe øget opmærksomhed om videnskabelige karrierer, sikre større mobilitet både geografisk og mellem de forskellige grene og integrere Marie Curie-stipendieordningen i nationale og regionale programmer og anvende dem med særligt henblik på at øge mobiliteten mellem den offentlige og private forskning.

⁽¹⁴⁾ EØSU har i adskillige udtalelser berørt emnet, senest i INT/269 – CESE 1484/2006, punkt 4.12 ff. EUT C 65 af 17.3.2006.

⁽¹⁵⁾ Key Figures 2005, s. 53-57.

⁽¹⁶⁾ Key Figures 2005, s. 47-51.

⁽¹⁷⁾ Five Year Assessment, cit., s. 12.

3.4.7 EØSU støtter endvidere Kommissionens bestræbelser på at indføre et europæisk charter for forskere⁽¹⁸⁾, som er et første skridt i den rigtige retning, men finder, at medlemsstaterne i højere grad bør forpligte sig og koordinere indsatsen for at skabe mere effektive og bedre harmoniserede uddannelses-, karriere- og lønsystemer (omfattende sociale bidrag, pensions- og skatteordninger)⁽¹⁹⁾.

3.4.8 EØSU finder, at det er uhyre vigtigt at finde en løsning på problemet med tilliden til og berettigelsen af videnskab og teknologi i Europa, og at det endvidere er en forudsætning for, at forskere opnår professionel og økonomisk anerkendelse. Om ikke andet så af denne årsag er det vigtigt hurtigst muligt at få formuleret en aktiv og koordineret politik mellem Kommissionen og medlemsstaterne og bevilget de nødvendige midler og ressourcer.

3.5 Evalueringsprocessen

3.5.1 EØSU noterer sig den betydelige indsats, Kommissionen har gjort for at forbedre evalueringsprocessen, som har

Bruxelles, den

udmøntet sig i en række dokumenter vedrørende evalueringsarbejdet. Imidlertid består det egentlige problem i den efterfølgende evaluering. Hvis den begrænses til en konstatering af formel overensstemmelse med målene, risikerer man at miste fokus på det egentlige strategiske mål, som er vurderingen af rammeprogrammernes strukturelle indvirkning på det økonomiske og forskningsmæssige landskab i EU, hvad der skal prioriteres og den deraf følgende fordeling af midler.

3.5.2 EØSU foreslår, at man anvender en række indikatorer, som gør det muligt at måle resultater i form af konkurrence-dygtighed og udvikling. Sådanne indikatorer for forskningsresultater burde gøre det muligt at måle de finansierede aktiviteter effekt på EU's samlede udvikling og sikre, at fremtidige aktiviteter er i overensstemmelse med de opstillede prioriterede mål. EØSU er dog klar over, at en automatisk vurdering under ingen omstændigheder kan erstatte den nuancerede og situationstilpassede bedømmelse, som eksperter på området kan komme med.

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁸⁾ Kommissionens henstilling af 11. marts 2005 om et europæisk charter for forskere og en adfærdskodeks for ansættelse af forskere, EUT L 75/67 af 22.3.2005.

⁽¹⁹⁾ Jf. EØSU's udtalelse 305/2004 om meddelelse om forskere i det europæiske forskningsrum, ordfører Gerd Wolf, EUT C 110 af 30.4.2004.